

NTM er vejen til den mest produktions-økonomiske ko

TEKST ANDERS FOGH OG ULRIK SANDER NIELSEN, SEGES INNOVATION

Der er mange gode totalindekser i verden. De er tilpasset de priser og produktionsforhold, som findes i f.eks. Holland, Tyskland, Canada og USA, mens NTM er tilpasset nordiske forhold. Derfor er NTM det bedste styringsredskab for den nordiske landmand i jagten på den mest økonomiske ko – og så er NTM tilmed udviklet sammen med Dansk Holstein. I denne artikel vil vi dykke dybere ned i forudsætningerne for NTM.

For at kunne optimere NTM økonomisk, skal de forventede priser kendes. Det gælder f.eks. prisen på mælk, fedt og protein, hvor mejeriernes afregning anvendes til at beregne værdien af 1 kg standard mælk.

Grundlæggende priser

For at kunne optimere NTM økonomisk, skal de forventede priser kendes. Det gælder f.eks. prisen på mælk, fedt og protein, hvor mejeriernes afregning anvendes til at beregne værdien af 1 kg standard mælk. Samtidig tages der højde for omkostningerne til at producere mælken. Prisen på en standard foderration beregnes ud fra de helt grundlæggende priser på kraftfoder og ensilage. Ud fra disse priser beregnes, hvor meget en nordisk landmand forventer at tjene på 1 kg standard mælk. For eksteriør ligger værdien i, hvor meget mindre tid man bruger på at passe og malke køer, der har bedre lemmer og malkeorganer – og dermed hvad man sparer. Det er vurderet, at man bruger næsten en

time mindre på årsbasis på at malke en ko, der har et kåringspoint højere for alle de egenskaber, der bedømmes for malkeorganer. Ud fra den forventede timeløn kan man dermed beregne, hvad du som landmand sparer på køer med gode malkeorganer.

Samme øvelse laves for alle de egenskaber som indgår i NTM – altså f.eks. hvad man tjener ved at forbedre tilvækst og klassificering hos slagtekalvene eller hvad det koster i dyrlægeomkostninger, medicin og ekstra arbejde at have et mastitistilfælde. Det er et omfattende arbejde, men det er helt grundlæggende for at få det mest præcise NTM.

Indspil til forventninger fra bl.a. Dansk Holstein er vigtige, for at få det bedste bud på forventningen til fremtidens produktionsforhold og priser.

Fra indtægter og omkostninger til økonomiske værdier

Prisforudsætninger, sammen med bl.a. udskiftningsprocent, og anvendelse af kønssorteret sæd og kødkvægssæd anvendes i en modelbesætning med 200 Holstein-årskøer. Modellen tager hensyn til besætningsdynamikken og dermed til at f.eks. holdbar- og frugtbarhed påvirker antallet af kalve, kvier og køer i besætningen. I modellen beregnes værdien af at forbedre en egenskab med en enhed - f.eks. reducere intervallet fra første til sidste inseminering med en dag. Når frugtbarheden forbedres, er der færre omkostninger til inseminering og sæd, og det betyder også at køerne holder længere, og at der dermed er brug for færre kvier til udskiftning. Dermed er værdien af at forbedre

interval fra første til sidste inseminering hos kvier mindre, mens den er højere hos køerne – fordi en gennemsnitlig ko påbegynder flere laktationer, hvor hun skal insemineres.

I den sammenhæng er det meget vigtigt ikke at tælle samme værdi med hos flere egenskaber. Det er f.eks. besluttet, at den permanente ydelsesnedgang, efter et tilfælde af yverbetændelse, ikke skal indregnes i den økonomiske værdi af yversundhed, men kun indgå i ydelsen.

Tilpasset fremtidens ko

De økonomiske værdier i NTM skal fremtidssikres, fordi avlsfremgangen først kommer til udtryk 5-10 år efter avlsmålet er fastsat. Derfor er de økonomiske værdier fremskrevet på baggrund af historisk

viden. Det er imidlertid ikke sikkert, at den historiske udvikling altid giver et retvisende billede af fremtiden, og derfor er indspil til forventninger fra bl.a. Dansk Holstein vigtige, for at få det bedste bud på forventningen til fremtidens produktionsforhold og priser.

Hvis forudsætningerne bag NTM ikke holder – f.eks. at der bruges mere kønssorteret sæd eller at udskiftningsprocenten er lavere end man som udgangspunkt forventede, justeres de økonomiske værdier i NTM efter behov.

I fællesskab gør vi os alle umage for, at vægtene i NTM er så præcise som overhovedet muligt, fordi det vil give den mest økonomiske avlsfremgang, og dermed har du som kvægbruger potentialet til at opnå den bedste produktionsøkonomi i din besætning.

